

Det betaler sig at rumme forskelligheden

Frank Bundgaard Bjørn fra Stenild ved Hobro er glad for sine krydsningskøer.

Så glad at han efter 25 år ikke har lyst til at prøve noget andet

Af Lone Vestergaard, LDM

Jersey, Rød og Sortbroget. Sådan er rækkefølgen, når Viking lægger avlsplan for Frank Bundgaard Bjørn. Og sådan har det været i rigtig mange år. Den konstante blanding af racer betyder, at der ikke er to køer, der er ens i hverken farve eller størrelse i besætningen på Ny Bundgaard i Stenild.

Grisene gav inspiration

På staldgangen mellem de mange forskelligfarvede køer fortæller han om den inspiration, han fik, da han arbejdede med at passe grise:

- Selvfølgelig skal man krydse, man vil jo hellere have en Landrace-Yorkshire so end en ren Landrace, og sådan er det jo også med køer, siger han.

Han fortæller, at de oprindeligt begyndte med fem racer. Jerseykøer udgjorde den oprindelige besætning ved opstarten i 1989, da de var billigst i anskaffelse, men han synes, at kalvene var lidt vel små og sarte, så han begyndte at krydse med RDM for at få kød på kroppen og dernæst SDM for at få noget mere mælk. Så kom turen til Finsk Ayrshire, men et begrænset antal tyre betød, at de hurtigt blev faset ud. Den femte og sidste race var Rødbroget, men den havde meget tilfælles med rød Holstein, så også her blev racen kun brugt kortvarigt.

Sund og robust

Køerne er meget forskellige i farve såvel som størrelse, men de kan det, de skal kunne efter Frank Bundgaard Bjørns opfattelse: En ko skal kunne gå, æde og give mælk. Men derudover skal køerne også være sunde, og resultaterne fra Ny Bundgaard taler for sig selv:

- Reproduktionen er bedre end hos de renracede, og vi klarer os fint uden Heatime, og sundheden er også god. Sorte kløve er stærke kløve. Men vi har desværre fået digital dermatitis ind i besætningen, siger han.

Anders B. Møller, der er kvægbrugskonsulent i besætningen, konstaterer, at der klovbeskæres 1,5 gang årligt i besætningen og det med gode resultater.

Lavt vedligehold – god økonomi

- En krydsningsko er 100-150 kg lettere og giver den samme mængde mælk. Det betyder et mindre vedligeholdelsesfoder, når kroppen er mindre. Og indtil nu har vi ikke fået mindre end 2,18 kr. pr. kg mælk på grund af fedtprocenten, fortæller Frank Bundgaard Bjørn med tilfredshed i stemmen.

- Det økonomiske resultat har altid ligget i den bedste ende, fortæller han med henvisning til resultatopgørelser i landboforeningen, hvor han kan konstatere, at bedriftens resultater ligger i den øverste ende.

Kvægbrugskonsulent Anders B. Møller skriver, at værdien af den høje reproduktionseffektivitet især findes i, at der er færre køer i senlaktation og dermed højere gennemsnitlig dagsydelse på malkende køer.

Kælvningerne er lette i besætningen, og de fleste køer kælver selv uden besvær, og ydelsen ligger på over 11.100 kg EKM på en ration af græs, majs og råvarer.

Udfordringerne

Der bruges kønssorteret sæd fra Jersey nu, da tyrekalvene er nærmest umulige at afsætte på grund af den lavere kødfylde, og mælkeproducenten bryder sig ikke om at skulle aflive dem. Da der er mange Holsteins på markedet, oplever Frank Bundgaard Bjørn nu, at afsætningen af krydsningsdyr til levebrug er blevet en udfordring efter nogle gode år, hvor en 1. kalvs ko kunne sælges til eksport for omkring 10.000 kr.

Forskellighed

Med 25 års erfaring i bagagen er hans råd til den, der vil starte med at krydse, at man frem for alt ikke må være bange for, at dyrene får forskellig farve og størrelse, og vil man gerne hæge om de bedste, renracede køer, kan man lade dem være i en slags kernebesætning. Hvis han skulle begynde forfra igen i dag, ville han starte op på nøjagtig samme måde igen.

- Jersey er stærk, sund og let og kælver let, siger han.

Han er dog startet op med at bruge kødkvægstyre til køer med de laveste indekser, og det varer ikke længe, før de første kalve kommer. Frank Bundgaard Bjørn overvejer også at krydse ind med den franske race Montbeliarde.

- Men jeg er stadig i tænkeboks, slutter han.

Reproduktion, køer	Besætningen	Benchmark bedste 25% stor race
Insemineringsprocent	45	59
Drægtighedsprocent	57	49
Reproduktionseffektivitet	0,26	0,27
Inseminering/drægtighed	1,7	2,0